

LYHYT
HOLLANNIN
MATKAOPAS

PHILIPS

ilmiömäinen **Kovaääninen**
on lyhyessä ajassa tullut maail-
mankuuluksi.

PHILIPS

Anodijännityskoje
tulee ajan mittaan halvimmaksi

Varatkaa akkumulaattorinne

PHILIPS

Tasasuuntaajalla

Parhaat tulokset saadaan

PHILIPS

**Radioputkilla ja
Radio-Super-putkilla**

Käyttäkää voimanhvistajana

B 403

LYHYT
HOLLANNIN
MATKAOPAS

*Painon Kallanmäen
1928*

OPPAAN KÄYTTÄJÄLLE.

Tämän matkaoppaan tarkoituksena ei ole korvata laajempia ja yleisesti tunnettuja opaskirjoja (Baedekers Holland, 1927, hinta Rmk. 12:—; Griebens Holland, 1927, hinta Rmk. 6:—; Griebens Amsterdam und Umgebung, 1928, hinta Rmk. 1:50), jotka jo karttojensa ja asemakaavojensa puolesta ansaitsevat ostamisen. Niille suomalaisille, jotka eivät ymmärrä vieraita kieliä, on näiden oppaitten käyttäminen kuitenkin vaikeaa, ja siksi onkin tämän kirjasen tarkoitus auttaa juuri tällaisia henkilöitä. Helppoitukseksi toiselta puolen matkustajan valintaa esim. lukuisien laajemmissa oppaissa mainittujen ravintoloiden suhteen, on seuraavassa esityksessä ilmoitettu vain ne, jotka kokemuksen perusteella ovat joko suhteellisen halpuutensa tai tyydyttävän ruokansa perusteella suositeltavia. Tässäkään suhteessa ei tältä opaskirjalta voida vaatia täydellisyyttä, sillä kukapa olisi tilaisuudessa tutkimaan kaikkia suurkaupungin tuhansiin nousevia ravintoloita. Jos tämän oppaan onnistuu autamaan Hollannin oloihin perehtymätöntä maanmiestämme siten, ettei matkalla tapahdu mitään suurempia kummelluksia, onkin tarkoituksemme, maanmiestemme matkanautinnon ja rahapussin turvaaminen, täysin saavutettu.

YLEISIÄ NEUVOJA.

PASSI.

Alankomaihin, kuten yleensä ulkomaille matkustettaessa, tarvitaan maaherranviraston antama ulkomaanpassi. On huomattava, että tähän asti voimassa ollut viisumi- eli leimauspakko Hollannin ja Suomen välillä on poistettu kesäkuun 1 : p :nä 1928, joten siis passi kelpaa leimauksetta samoin kuin Ruotsiin, Tanskaan, Saksaan, Belgiaan y.m. maihin matkustettaessa.

KULKUYHTEYDET JA -KUSTANNUKSET.

Lyhyin matka Suomesta Amsterdamiin on meritse joko Lyypekiin tai Stettiniin ja sieltä edelleen rautateitse Saksan halki määräpaikkaan. Molemmissa tapauksissa on muutettava junaa, edellisessä Hampurissa, jälkimmäisessä Berliinissä. On otettava kuitenkin huomioon, että III : n luokan matkustajien on tavallisesti useammin muutettava junaa kuin I : n ja II : n luokan, sillä Saksasta saapuvat pikajunat eivät sisällä kolmatta luokkaa Alankomaiden rataosilla. Alankomaissa matkustettaessa ei III luokan käyttäminen ole muutenkaan suositeltavaa, sillä sen siisteys ei ole yhtä moitteeton kuin vastaavan luokan Suomessa. Amsterdamin, Haagin ja Rotterdamin välillä kulkevissa sähköjunissa on kuitenkin kolmas luokka siisti. Saksalaisissa pikajunissa, jollaiset Alankomaihin mentäessä tulevat yksinomaan kyseeseen, on kolmas luokka myös tyydyttävä. Matkalippujen hinnoista eri reiteillä saadaa tarkempia tietoja matkatoimistoista. Makuuvaunulipun hinta Saksan läpi Alankomaihin matkustettaessa on noin Smk. 160:—; se on tilattava etukäteen Suomessa. Matkalippu, jos se ostetaan Suomessa sekä meno- että paluumatkaa varten, säästää vaivoja ja ajanhukkaa.

Alankomaiden rautateillä voidaan lunastaa toukokuun 15 ja elokuun 31 päivän välisenä aikana erikoisia 8 päivää kestäviä tilauspilettejä (*Achtdaagsche Abonnementskaarten*), jotka oikeuttavat lukemattomaan määrään matkoja rautateiden päälinoilla. Näiden hinnat ovat: I luokka: fl. 29:—, II luokka: fl. 22:50, III luokka: fl. 16:—. Niitä voidaan tilata rautatieasemilta ja suurinmista matkatoimistoista. Tilaaajalta vaaditaan valokuva (4 × 6 cm.), jossa pään korkeus on oleva vähintään 1,5 cm. Näiden lippujen tilaaajilta kannetaan sitäpaitsi II luokassa 2 guldenin ja III luokassa 1 guldenin vakuussumma, joka palautetaan jos lippu toimitetaan

takaisin viimeistään 1 päivän kuluessa lipun kelpaamisajan päätty-misestä lukien jollakin Alankomaiden rautatieasemalla tai erikoisesti ilmoitetuilla ulkomaiden raja-asemilla. *)

Oleskelukustannukset riippuvat luonnollisesti kunkin yksityisen vaatimuksista, mutta lienee vaikeaa tulla toimeen vähemmällä kuin 15 guldenilla päivää kohden (noin 240 mk.). Tähän summaan ei sisälly tietenkään matkat.

KAHVILAT JA RAVINTOLAT.

Paitsi hotellien yhteydessä olevia ravintoloita, jotka yleensä ovat kalliimpia kuin tavalliset ravintolat, on Alankomaissa kaikkialla kahviloita, joissa myös on ruokaa saatavissa (ainakin kylmänä). On huomattava, että n.s. baarit, joita on kaikkialla ja joiden kyltissä esiintyy sana „*Vergunning*” (= anniskelu), eivät ole ravintoloita eivätkä muutenkaan suosittelavia. Alankomaalaista keittiötä voidaan pitää hyvänä ja ovat ruoka-annokset yleensä suuria. Lämpimiin liha- ja kalaruokiin kuuluu tavallisesti joko keitettyjä tai paistettuja perunoita sekä vihanneksia ilman eri maksua. Erikoisia kansallisia ruokalajeja on useita. Nisistä mainittakoon seuraavat: *Uitsmijter*, joka on paistetuilla munilla ja lihalla höyrytetty suuri voileipä, *Rolpens* — etikassa säilytetty, paksu, leikattuna tarjoiltu paistettu makkara, johon kuuluu paistettuja omenoita ja perunoita. Mainitsemisen arvoiset ovat edelleen useissa ravintoloissa saatavissa olevat intialaiset, riissistä, lihasta ja munista valmistetut ruokalajit, n.k. „*Indische rijsttafel*”. Eri tavoilla valmistettu vasikanpää (*kalfskop*) kuuluu myös hollantilaisen keittiön erikoisuuksiin. Seuraavassa luetellaan tavallisimpien ruokalistalla esiintyvien lajien hollantilaiset nimitykset ja niiden hinnat keskinkertaisissa ravintoloissa ja kahvilossa:

HORS D'OEUVRES — VOILEIPÄPÖYTÄRUOKIA.

Hors d'oeuvres varié — Voileipäpöytä f 1.50; Nieuwe Haring — Tuoretta silliä f 0.30; Garnalen — Siimaäyriäisiä f 0.30; Makreel in olie — Makrillia öljyssä f 0.30; Spekbokking — Savustettua rasvasillia f 0.30; Russ. Eieren — Munia venäläis. tapaan f 0.30; Zalm met mayonaise — Lohta mayonaise-kast. kera f 0.30; Kreeft met mayonaise — Hummeria mayonaise kast. kera f 0.30; Oesters — Ostereita f 3.—; Brood of Toast met Boter — Leipää tai paahd. leipää ja voita f 0.15; Vleesch croquette — Lihakuorukoita f 0.25.

SOEP — KEITTOJA.

Bouillon, per kop — Lihalienta, kupillinen f 0.40; Soep van den dag — Päivän keittoa f 0.40; Groentensoep — Vihanneskeittoa f 0.40; Erwtensoep

*) 25 km. pitemmille matkoille myydään vähintään 10 henkeä käsittävälle seurueelle lippuja alennettuun hintaan, sekä myös yhden henkilön tulo- ja paluulippuja (*Retourkaarten*) paikallisliikennettä varten (esim. Rotterdamin ja Haagin-Scheveningenin välillä). Nämä liput kelpaavat kuitenkin vain lelmauspäivänään.

— Hernekeittoa f 0.30; **Kippensoep** — Kanakeittoa f 0.50; **Tomatensoep** — Tomaattikeittoa f 0.50; **Schildpadsoep** — Kilpikonnalientä f 0.50.

VISCH — KALAA.

Tarbot met boter of eiersaus — Kampelaa voin tai munakastikkeen kera f 1.75; **Geb. Paling** — Paistettua ankeriasta f 2.—; **Gek. Zalm met boter** — Keitettyä lohta voin kera f 2.—; **Halve versche Kreeft met mayonaise** — Tuoreen hummerin puolikas majonaise-kast. kera f 2.50.

RUNDEVLEESCH — NAUDANLIHAA.

Biefstuk — Pihvi f 1.25; **Duitsche Biefstuk** — Saksalainen pihvi f 1.50; **Biefstuk speciaal** — Ravintolan erik. pihvi f 1.50; **Entrecôte** — Kyljyspais-tia f 1.25; **Ossenhaas** — Häränreittä f 1.50; **Rosbief** — Paahtopihvi f 1.50; **Rolpens** f 1.25; **Wiener Roastbraten** — Wieniläistä paahtopaistia f 1.50; **Gem. koud vleesch** — Sek. kylmää lihaa f 1.25.

KALFSVLEESCH — VASIKANLIHAA.

Kalfsbiefstuk — Vasikkapihvi f 2.—; **Kalfscotelette** — Vasikankyljystä f 1.50.

LAMSVLEESCH — LAMPAANLIHAA.

Lamscotelette, 2 stuks — Lampaankyljystä f 1.75; **Lamsbout** — Lam-paanpaistia f 2.—.

VARKENSVLEESCH — SIANLIHAA.

Varkenscotelette — Siankyljystä f 1.25; **Warme Ham** — Lämmintä kink-kua f 1.—.

GEVOGELTE — LINNUNLIHAA.

Halve Kip — Puoli kanaa f 1.75.

GROENTEN — VIHANNEKSIA.

Snijboonen — Leikattuja papuja f 0.40; **Spercieboonen** — Kokonaisia papuja f 0.40; **Doperwten** — Herneitä f 0.50; **Punt Asperges** — Parsaa, kokonaan keitettynä f 2.—; **Kropsalade** — Lehtisalaattia f 0.40; **Komkom-mer-salade** — Kurkkusalaattia f 0.50; **Tomaten-salade** — Tomaattisalaat-tia f 0.40; **Salade Melée** — Sekasalaattia f 0.40; **Tuinboonen** — Puutar-hapapuja f 0.40; **Spinazie** — Pinaattia f 0.40.

COMPOTE — HILLOKKEITA.

Pruimen — Luumuja f 0.40; **Witte Peren** — Valkoisia päärynöitä f 0.50; **Appelmoes** — Omenasosetta f 0.40; **Compôte melée** — Sekahilloketta f 0.50.

TOESPIJZEN — JÄLKIRUOKIA.

Omelette met suiker — Munakas sokerin kera f 0.75; **Omelette met confituren** — Mun. hillon kera f 1.—; **Omelette Gember** — Inkiväärimu-nakas f 1.—; **2 flensjes met suiker** — 2 ohukasta sok. kera f 0.50; **Pan-nekoek** — Pannekakkua f 0.50; **Vanille-ijs** — Vaniljajäätelöä f 0.40; **Pfombière** — Plombière-jäätelöä f 0.50; **Pêche Melba** — Melba jäätelöä f 0.75; **Café glacé** — Jäähakvia f 0.75; **Ananas Siagroom** — Ana-nasta vaahtokerman kera f 0.60; **Cake p. st.** — Kaakkua, kappal. f 0.15.

KAAS — JUUSTOJA.

Hollandsche Kaas — Hollantilaista juustoa f 0.40; **Leidsche** — Leideniläistä juustoa f 0.40.

DIVERSEN — SEKALAISTA.

Sneedje speciaal — Erikoisleikkelevoileipä f 0.60; **Broodje Pekelvleesch** — Suolaliivoileipä f 0.40; **Broodje Rosbief** — Paahtolihavoileipä f 0.50; **Broodje Ham** — Kinkkuvoileipä f 0.50; **Broodje Kalfsvleesch** — Vasikan-lihoileipä f 0.60; **Heele Uitsmijter** — Kokonainen „Uitsmijter” f 0.90; **Halve Uitsmijter** — Puoli „Uitsmijter” f 0.50; **Haring-salade** — Silli-salaattia f 0.80; **Garnalen-salade** — Siimaäyriäfsalaattia f 0.80; **Zalm-**

salade — Lohisalaattia f 0.85; **Kreeften-salade** — Hummerisalaattia f 1.25; **Broodje met kaas** — Juustovolleipä f 0.30; **Spiegeleieren p. stuk** — Paistettuja munia, kapp. f 0.25; **Spiegeleieren p. stuk met ham** — Paistettuja munia, kapp. kinkun kera f 0.40; **Roereieren, 3 stuks** — Munakokkella kinkun k., 3 k. f 1.20; **Macaroni Ham** — Makaroneja kinkun kera f 1.—; **Fruit** — Hedelmiä f 0.40.

KIELI.

Hollanninkieli, joka kuuluu germaanilaiseen kieliryhmään, muistuttaa tosin rakenteeltaan saksankieltä, mutta ääntämistävän eroavaisuus vaikeuttaa sen ymmärtämistä. Hollanninkieli äännetään yleensä samoin kuin kirjoitetaan, mutta lienee paikallaan huomauttaa seuraavien kirjainten suomesta poikkeavasta ääntämistavasta:

v lausutaan kuten f   u lausutaan milloin y:nä, milloin ö:nä
y ja ij lausutaan kuten äi   ui lausutaan samaan tapaan kuin suom. öy.

Varsinkin on otettava huomioon g:n ja ch:n hollannille ominainen ääntämistapa. Molemmat äännetään eräänlaisina h-äänteinä, varsinkin kansan suussa liittyy jälkimäiseen sitäpaitsi jonkunlainen korahdusta muistuttava ääni. Vieraista kielistä ymmärretään Hollannissa parhaiten saksankieltä, mutta myös englantia, varsinkin satamakaupungeissa. Seuraavassa mainittakoon muutamien turistille välttämättömien sanojen hollantilaiset vastineet:

Juna — trein	viinilista — wijnkaart
pakaasi — bagage	kuppi — kop
asema — station	lautanen — bord
raitiovaunu — tram	veitsi — mes
pikajuna — snelrein	ruokalista — spijskaart
yksinkert. matkalippu — enkele reis	lasku — rekening
edestakainen matkalippu — retour-biljet	päivällinen — diner
matkalippu (yleensä) — plaatskaart	suola — zout
I luokka — eerste klas, II luokka — tweede klas, III luokka — derde klas	kahvi — koffie
vuokra-auto — taxi	tee — thee
katu — straat	kerma — room
tarjoilija — ober	kaakao — chocolade
aamiainen — ontbijt (esim. muna ja teetä).	maito — melk
lounas — lunch	kivennäisvesi — sputwater
olut — pijs	viini — wijn
sokeri — suiker	lasi — glas
	pullo — flesch
	haarukka — vork
	juomaraha — fooi

Seuraavassa muutamia matkailijan kannalta tärkeitä lauseita:
Lasku, olkaa hyvä — Rekening, als 't U belieft (äännetään: astublieft)
Olkaa hyvä ja sanokaa — Zegt U, als 't U belieft.
 Kuinka minun on mentävä stadionille (asemalle)? — **Hoe gaat men naar het stadion (station)?**
Matkustan junalla (höyrylaivalla). — Ik reis met den trein (met de boot).
 Mihin aikaan lähtee juna Rotterdamiin? — **Wanneer vertrekt de trein naar R.?**
 Miltä asemasilta? — **Van welk perron?**

Mihin aikaan saapuu juna Haagiin? — Wanneer komt de trein in Den Haag aan?

Ajakaa hotelli Centraliin. — (Rijdt U) naar Hotel Central.

Kuinka paljon maksaa? — Hoeveel kost het?

Voinko saada yhdellä vuoteella (kahdella v.) varustetun huoneen? —

Kan ik een kamer krijgen met een bed (twee bedden)?

Sisältyykö hintaan aamiainen, palvelus ja juomarahat? — Zijn het ontbijt, de dienst en de fooi bij den prijs inbegrepen?

Matkustan huomenna klo 8, herättäkää minut puoli 7. Ik vertrek morgen om 8 uur, wekt U mij half 7.

Tilatkaa vuokra-auto. — Bestelt U een taxi.

Tilatkaa minulle puhelu no. — Belt U even no.....

Maanantai — Maandag, tiistai — Dinsdag, keskiviikko — Woensdag, torstai — Donderdag, perjantai — Vrijdag, lauantai — Zaterdag, sunnuntai — Zondag, tänään — vandaag, huomenna — morgen, eilen — gisteren.

Kiitän Teitä — Dank U. Kiitän Teitä sydämellisesti — Dank U vriendelijk. (Dank U äännetään: danky.)

LASKUSANAT:

1 — één	11 — elf	21 — één en twintig j.n.e.
2 — twee	12 — twaalf	30 — dertig
3 — drie	13 — dertien	40 — veertig
4 — vier	14 — veertien	50 — vijftig
5 — vijf	15 — vijftien	60 — zestig
6 — zes	16 — zestien	70 — zeventig
7 — zeven	17 — zeventien	80 — tachtig
8 — acht	18 — achttien	90 — negentig
9 — negen	19 — negentien	100 — honderd
10 — tien	20 — twintig	1000 — duizend

Jokapäiväisessä puheessa lausutaan -tig päätte (esim. sanassa twintig) kuten suomen tah.

POSTI, PUHELIN JA SÄHKÖLENNÄTIN.

Postimaksu Alankomaista Suomeen on 15 c. kirjeeltä alle 20 gr. (Kirjoihinviesti lisäksi 15 c.; kirjattu kirje — *aanteekenbrief*). Yksinkertainen postikortti Suomeen maksaa 10 ct. (postimerkki — *postzegel*). Kaksi 15 c. (postimerkkiä) — *Twee van 15 cent*. Sähkölennätinkonttori toimii tavallisesti postikonttorin yhteydessä. Sähkösanomamaksu sanalta Suomeen on 17 c. Sähkösanomista ei anneta kuittia ilman erikoista pyyntöä (kuitti — *kwitantie*). Kuitti maksaa 10 c.. Puhelinyhteys Alankomaissa on erinomainen. Kaupunkienvälisiä puheluja tilataan valtion puhelimelta (*Rijkstelefoon*) ja saadaan ne yleensä viiden minuutin kuluessa. Puhelinmaksu 3 min. puhelulta on 50 c. Paikallispuheluista ei yleensä vaadita maksua. Kaupunkienvälinen puhelinluettelo, joka sisältää yleensä kaikki alankomaalaiset puhelimenomistajat, on nimeltään *Rijkstelefoonboek*. On huomattava, että konsulinvirastojen puhelinnumerot ovat löydettävissä C-kirjaimen kohdalta (*Consulaat-Generaal van Finland*).

RAHA.

Maahan matkustavien on parhainta varata itselleen sopiva määrä alankomaalaista rahaa, joko seteleissä tai pankkishekeissä. Hollannissa saa kyllä vaihdetuksi Suomen rahaa, mutta kurssi on yleensä suomalaiselle epäedullinen. Saksan kauttakulkua varten on luonnollisesti varattava tarpeellinen määrä saksalaista rahaa. Alankomaiden rahayksikkönä on guldeni (eli floriini), joka jakautuu 100 centtiin. Guldenin arvo Suomen rahassa on noin 16 markkaa. Kultarahoja ei yleensä ole käytännössä. Hopearahoja on seuraavansuuruisia: $2\frac{1}{2}$ guldenia (*Rijksdaalder*), 1 gulden, 50 centtiä (harvinainen), 25 centtiä (*kwartje*), 10 centtiä (*dubbeltje*). Nikkeli-rahaja ovat vain 5 centin suuruisia (neliskulmaisia). Kuparirahaa on kolmea lajia: $\frac{1}{2}$, 1, ja $2\frac{1}{2}$ cent.

TULLI.

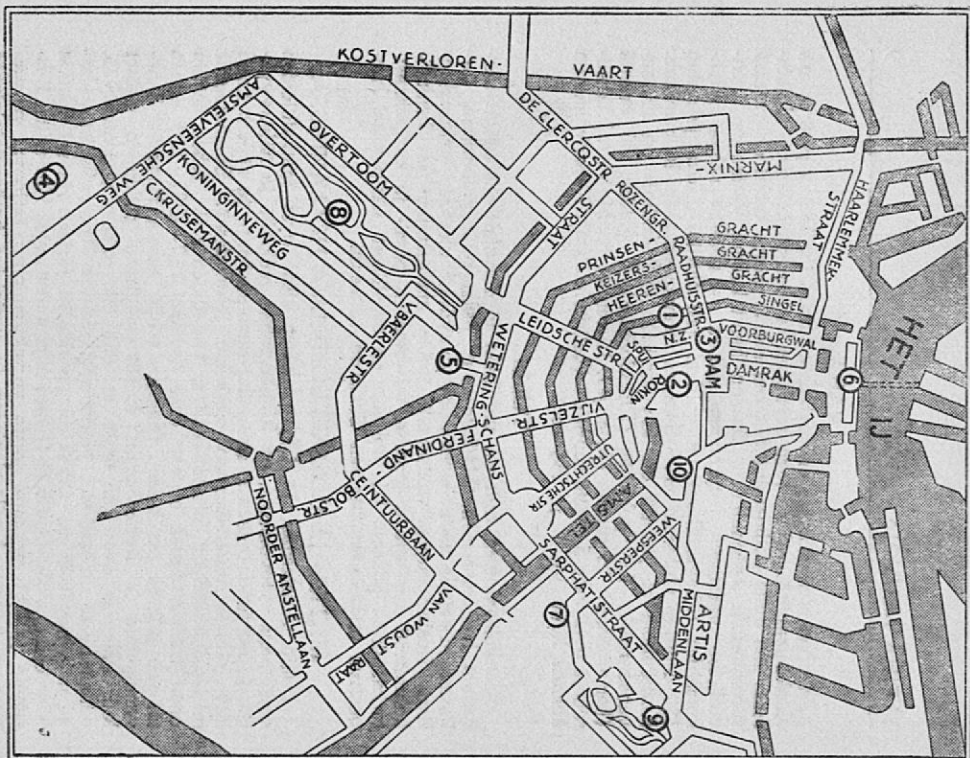
Alankomaalainen tulli on varsinkin ulkomaalaisia kohtaan verrattain hienotunteinen. Matkatavarat, jotka ovat pakaasissa, tarkastetaan rajalla asemahuoneuston yhteydessä olevassa tarkastussalissa (joskus myös vaunussa), jonne matkustajien on henkilökohtaisesti saavuttava junassa tapahtuneen passi- ja käsipakaasitarkastuksen jälkeen. III luokassa on tavallisesti käsipakaasi kannettava tarkastushuoneeseen Saksasta tultaessa.

MATKA- JA OLESKELUOHJELMA HOLLANNISSA.

Joskin Amsterdam ja Olympialaiset kisat ovat matkailijoiden suurinpana vetovoimana, on Alankomaissa paikkoja ja nähtävyyksiä, joihin tutustuminen suuremmitta kustannuksitta ja ajan hukatta käy päinsä Amsterdamissa oleskelun yhteydessä. Suomalaisille mielenkiintoisin on luonnollisesti se kilpailujen sarja, johon heidän omat maanmiehensä ottavat osaa (viikko 29/7—6/8). Sitä ennen tai sen jälkeen on mainio tilaisuus tehdä matka Haagiin, Scheveningeniin ja Rotterdamiin. Edellämainittujen paikkojen väliset kulkuyhteydet ovat niin mukavat, että on melkein yhdentekevää, minkä niistä on valinnut yöpymispaikakseen. Amsterdamissa oleskelun yhteydessä on sitävastoin parhaiten järjestettävissä matkat Markeniin, Volendamiin ja IJmuideniin, kuten myös Harlemiin, Bussumiin ja Hilversumiin, joista viimeksimainitut tarjoavat puistoi- neen, metsineen, huvila-alueineen ja varjoisine kesäravintoloi- neen sopivaa vaihtelua rasittavan suurkaupunkioleskelun yhteydessä. Lukuunottamatta matkaa suoraan Saksan halki, voidaan kotimatka järjestää joko Belgian (Antwerpenin) kautta, josta on suora laivayhteys Suomeen, tai myös ottamalla matka-ohjelmaan käynnin Kölnin kansainvälisessä sanomalehtinäyttelyssä.

AMSTERDAM.

1. Suomen Konsulinvirasto
2. Rottordamsche Bankvereniging
3. Kuninkaallinen palatsi
4. Stadion
5. Rijksmuseum
6. Centraal Station
7. Station W.P.
8. Vendelpark
9. Koloniaal Instituut ja museo
10. Rembrandthuis

AMSTERDAM.

Liikenne. Kaikki kaukojunat kuin myös Rotterdamista ja Haagista tulevat saapuvat pääasemalle, Centraal Stationille (kartan numero 6). Sen edustalla yhtyvät useimmat raitiotielinjat (1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 11, 13, 16, 17, 18 ja 22). Sitäpaitsi yhtyvät asemalla autobussilinjat B ja C.

Matka- ja tietotoimistot: *Reisbureau Nederlandsche Spoorwegen* (Lissone & Z.), Leidschestraat 5 ja Dam 10; *Thos. Cook & Son*, Vijgendam 10; *American Express Co.*, Rokin 90; *Logis-Bureau 't Koggeschip*, Reguliersgracht 109. Viimeksimainitussa paikassa on ilmainen tietotoimisto myös asunnon tarvitsijoille.

Hotellit. Ensiluokkaisista hotelleista mainittakoon suurin *Victoria*-niminen hotelli, Damrak, vastapäätä keskusasemaa. Muista suuremmista hotelleista on mainittava *American Hotel*, Leidscheplein 28—30 (raitiotielinjat 1, 2, 7, 10); *Krasnapolsky*, Warmoesstraat 175—185 (kuninkaallisen palatsin lähellä); *Hotel Schiller*, Rembrandtplein 28—36 (rait. 5, 9, 11, 14); *Hotel Polen*, Rokin 14—16 (rait. 4, 5, 9, 11, 14, 16). Huoneita yksityisten luona voidaan tilata toimistosta *Logis-Bureau 't Koggeschip* (kats. ylemp.).

Ravintolat ja kahvilat. Paitsi hotellien yhteydessä, löytyy Amsterdamissa suuri joukko kaikkia vaatimuksia vastaavia ravintoloita. Ensiluokkaisia ravintoloita ovat m.m. *Maison Van Laar*, Kalverstraat 3—5, *Bagatelle*, Kalverstraat 113, sekä *Saur*, Rokin 134. Kaikki yllämainitut ovat kuninkaallisen palatsin ja Damin läheisyydessä. Suosituista yksinkertaisemmista on mainittava *Dorrius*, N.Z. Voorburgwal 338 (rait. 1, 2) ja *Port van Cleve*, N.Z. Voorburgwal 178—180, pääpostikonttorin vieressä. Edelleen ansaitsee maininnan *Restaurant Kempinsky*, Leidschestraat 95 (rait. 1 ja 2) sekä *Restaurant Het Wijvat*, Rembrandtplein 35, (käytävä ravintolaan toisessa kerroksessa syrjäkadun puolelta). Viimeksimainitussa ravintolassa tarjotaan lounas klo 12—3 f 2.— ja päivällinen klo 5—9 hintaan f 1.75, f 2.50 ja f 4.—. Kalverstraatin varrella on suuri joukko kahviloita, joissa myöskin tarjotaan ruokaa. Kansanravintolan luontoisia ovat *American Lunchroom*,

Kalverstraat 16, ja *Heck's Victoria*, Nieuwendijk 192 (Kalverstraat' in jatko Damin toisella puolen).

Pääpostikonttori ja **sähkölennätintuomisto**, N.Z. Voorburgwal (kuninkaallisen palatsin takana).

Pankit: Rotterdamsche Bankvereniging, Rokin 33 (lähellä Damia, kanavan varrella, kartan numero 2).

Suomen konsulinvirasto: Houthaven 24 (rait. 5), puh. 48746. Olympialaisten kisojen ajaksi on konsulinvirasto siirretty väliaikaisesti Raadhuisstraatin ja Singelin kulmataloon (lähellä pääpostikonttoria ja kuninkaallista palatsia (rait. 3, 13, 14, 17, 19), puh. 45211, aukioloaika klo 9—5, lauv. klo 9—1.

Kylvyt: *Zwem-en Badinrichting*, Heiligeweg 19 (Kalverstraatin poikkikatu). Kylpylaitoksessa löytyy uimahalli, sekä myös tilaisuus roomalaisten kylpyjen ottoon, ollen niiden hinta hieronnan kanssa noin f 4.—.

Tavarataloja: *N.V. Mag. De Bijenkorf*, Damrak (keskusaseman ja Damin välillä). Tavaratalossa löytyy myös ravintola ja kahvila.

Nähtävyydet. Kaupungin keskeisin paikka on n.k. *Dam*, jolle keskusasemalta johtaa Damrak-niminen leveä liikeväylä. Damin yhden sivun muodostaa *kuninkaallinen palatsi* (kart. 3), alkuaan kaupungintaloksi rakennettu (auki 9—4, sisäänkäynti torin vastaiselta puolelta). Damilta johtaa Rembrandtpleinille kapea, loistavien myymälöiden reunustama, vilkasliikkeinen Kalverstraat. Kaupungin monista museoista ansaitsee kansallismuseo *Rijksmuseum* (rait. 2, 3, 6, 10, 20, autobussilinjat A ja B, kart. 5) erikoista huomiota. Museo sisältää suuren joukon eri osastoja, joihin tutustuminen vaatii ainakin pari päivää aikaa. Vanhojen maalausten osasto on Alankomaiden edustavin (kuuluisin taulu Rembrandtin „Yövartio”).

Muista nähtävyyksistä mainittakoon *Rembrandthuis*, Jodenbreestraat 4—6 (rait. 8, 14 ja 19, kart. 10), Rembrandtin aikoinaan asuma talo, ja eläintarha, n.k. *Artis* (rait. 7, 9, 14, 15), joka sisältää erään Euroopan rikkainmista eläinkokoelmista. Alankomaiden siirtomaamuseo, *Koloniaalmuseum*, Mauritskade (rait. 3, 9, 10, 14, 15, kart. 9), on myös katsomisen arvoinen. Kokoelmien tavalinen aukioloaika on arkipäivisin 10—5, mutta sunnuntaisin vasta klo 1 jälkeen. Pääsymaksut vaihtelevat 10 centistä 1 guldeniin.

Stadioni. Olympialaisia kisoja varten rakennettu stadioni sijaitsee kaupungin etelälaidassa. Matka raitiotiellä sinne keskuse-

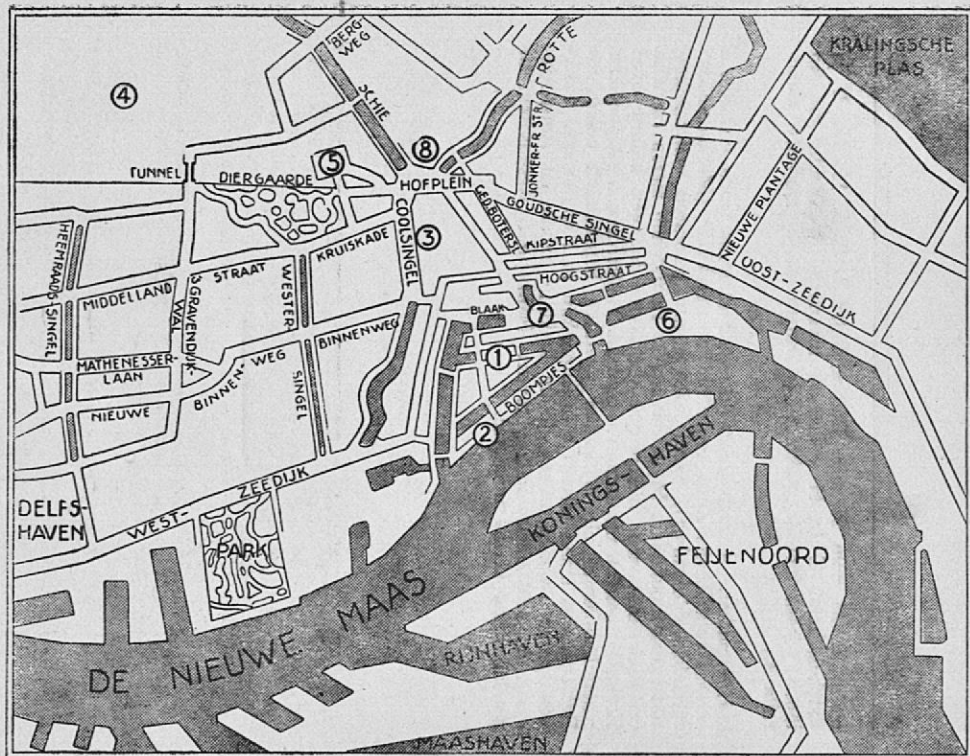
malta kestää noin 35 min. Raitiotielinjat 1, 2, 6, 15, 16, 23 ja autobussilinjat G ja H välittävät liikennettä stadionille tai sen läheisyydessä oleville paikoille. (Kartassa on S. merkitty numerolla 4.)

Huvimatkat. Amsterdamista käsin on tilaisuus tehdä virkistäviä huvimatkoja Zuider-Zeen kuuluisiin kalastajakyliin (Marken, Monnikendam, Volendam), joissa koko väestö pukeutuu vanhanaikaisiin kansallispukeihin. Myös huvimatka IJmuideniin meren rannalla on mielenkiintoinen. Liikennettä välittävien laivojen laiturit ovat Keskusaseman takana sataman puolella. Amsterdamiin saapuneiden matkailijoiden ei ole myöskään jätettävä käyttämättä tilaisuutta Rotterdamiin, maan toiseen suurkaupunkiin ja Haagiin sekä Scheveningeniin matkustamiseen, joihin kaikkiin paikkoihin Amsterdamista on erinomaiset kulkuyhteydet (sähköjunia Keskusasemalta ainakin kaksi kertaa tunnissa).

ROTTERDAM.

1. Suomen Pääkonsulinvirasto
2. Rotterdamsche Bankvereniging
3. Raatihuone ja postitoimisto
4. Neniito (tooliouusnäyttely)
5. Station D.P.
6. „ Maas
7. „ Beurs
8. „ Hofplein

ROTTERDAM.

Liikenne. Rotterdamissa on rautatieliikennettä varten neljä asemaa: *Delftsche Poort* eli *Centraal Station* (kartan numero 5, rait. 2, 4, 10, 12, 14, 15), jolle junat saapuvat Amsterdamista kuten myös eräät junat Haagista, samoin maan eteläosista, Belgiasta ja Hoek van Holland' ista; *Station Maas* (kart. 6, rait. 4, 7, 10). junia varten Utrechtiin, Arnheimiin ja Saksaan; *Station Beurs* (kart. 7, rait. 1, 3, 5, 6, 7, 8), paikallisjunia varten etelään; *Station Hofplein* (kart. 7, rait. 4, 6, 10, 11, 14, 15), jolta sähköjunat lähtevät melkein läpi vuorokauden aina neljänestä vailla ja neljänestä yli täyden tunnin Haagiin (25 min. matka, II l. yksinkert. f 0.90, edestak. f 1.40 ja III l. yksinkert. f 0.70, edestak. f 1.—), sekä kesällä myös suoraan Scheveningeniin. (35 min. matka, II l. yksinkert. f 1.15, edestak. f 1.70 ja III l. yksinkert. f 0.80, edestak. f 1.20).

Rotterdamian valtamerilaivalinjoista on mainittava säännöllinen yhteys Yhdysvaltoihin (Holland-Amerika Lijn) sekä Intiaan (Rotterd.-Lloyd). Englantiin (Lontooseen) välittää liikennettä n.k. Batavier Lijn arkipäivisin (klo 7 illalla Boompjes, kart. 2). Myös Hulliin ja Norjaan on säännöllinen matkustajalavavyhteys. Joskin Rotterdamista lähtee ainakin kerran viikossa suomalaisia laivoja Turkuun tai Helsinkiin (laituri: Spoorhaven, Loods 9, puh. 5103, rait. 2, 12, 12A, pysäkki „Gasfabriek”, josta satamaan raiteiden ylitse), voi matkustajia vain harvassa tapauksessa seurata mukana matkustajahyttien laivoilta puuttuessa.

Reinin liikennettä välittävien laivojen (Kölniin ja kauvemaksi Arnhemiin tai Nijmegenin kautta) laituri on Prins Hendrikkade (rait. 2, 6, 6, 12, 12A). Makuupaikkoja näihin laivoihin tilattaessa on hyvissä ajoin käännyttävä asiamiehen (Nederlandsche Stoomboot-Reederij, Prins Hendrikkade 59, puh. 6645) puoleen.

Hotellit: *Parkhotel*, Westersingel 70—72 (rait. 4, 7, 8, 11), pieni, mutta asemansa puolesta rauhallinen; *Hotel Coomans*, Hoofdsteege 12a—b (rait. 1, 3, 5, 6, 7, 8), jossa on myös suuri musiikkikahvila; *Hotel Centraal*, Kruiskade 32 (rait. 4, 5, 10, 12A, 15), hiljattain uusittu, lähellä asemaa D.P.; *Zuid-Hollandsche Hotel*, Korte Hoogstraat 27a (rait. 1, 2, 5, 7, 8, 12, 12A), vanhanaikainen, mutta kohtuullisia vaatimuksia tyydyttävä.

Ravintolat ja kahvilat: *Jos. Wolff*, Ged. Vest 2 (rait. 1, 2, 5, 7, 8, 11, 12, 12A), päivällinen kiinteään hintaan, sunnuntaisin suljettu, ensiluokkainen; *Hasenkamp*, Visschersdijk 105 (rait. 1, 2, 5, 7, 8, 12, 12A), kalaravintolana suosittu; *Restaurant Fürstenberg*, Nieuwstraat 14 (lähellä edellistä kapealla poikkikadulla), lukuisa valikoima annoksia hintaan f 1.25—f 1.65; *Rossmölder*, Molenstraat 20—22 (lähellä Lindeman' in matkatoimistoa, kapealla syrjäkadulla), kahvila, lounas klo 12—2 f 1.—; *Café-Restaurant Caland*, Coolsingel 12 (rait. 1, 2, 5, 7, 8, 11, 12, 12A), kahvilasalissa ruoka-annoksia f 1.—, mutta vähemmän tyydyttävä palvelus. Kansanravintolan luontoinen on *Heck's City Lutchroom*, Noordblaak 71—75 (rait. 1, 2, 5, 7, 8, 12, 12A) sekä *Heck's Standard Lutchroom*, Coolsingel 31 (rait. 5, 11, 12, 12A). Kahviloista mainittakoon, paitsi ylempänä mainittujen hotellien ja ravintoloiden yhteydessä olevia *Café-Restaurant Pschorr*, Coolsingel 22 (rait. 2, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 12A, 14), jonka yhteydessä on suosittu tanssisali.

Posti- ja sähkölennätintuimisto: Coolsingel 42 (kart. 3, rait. 2, 5, 7, 8, 11, 12, 12A).

Suomen Pääkonsulinvirasto: Wijnhaven 41, puh. 7480, avoinna 10—3, lauantaisin 10—12 (rait. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, kart. 1).

Pankit: *Rotterdamsche Bankvereniging*, pääkonttori Boompjes 77 (rait. 2, 3, 6, 12, 12A, kart. 2). Sitäpaitsi on sanotulla pankilla haarakonttoreita: Coolsingel 107, Prins Hendrikkade 68 ja näyttelyalueella (kats. alempt.).

Suomen Merimieslähetyt: Terwenakker 11a, puh. 4039.

Suomen Merimieskoti: Leuvehaven 43c.

Nähtävyydet. Rotterdamin suurinpana nähtävyytenä voidaan pitää sen erinomaista satamaa, joka on mannermaan suurin. Reinin suun luonnollisena satamana lienee sen merkitys vieläkin tärkeämpi Saksalle kuin Hollannille. Satama-alue käsittää kymmeniä kilometrejä laajan alan, josta ainoastaan kaupungin kohdalla oleva osa on vieraan helposti saavutettavissa. Kiertomatkoja satamassa järjestävät: *Fop Smit & Co.*, lähtö Maas-aseman lähellä olevalta laiturilta päivittäin klo 9.30, 10.15, 11.—, 11.45, 1.30, 2.15, 3.—, 3.45, 4.30, 5.15 ja 6.—, maksu f 0.50 ja f 0.75; *Havendienst „Spido“*, lähtö Willemsplein (rait. 3 ja 4, päätepysäkki) päivittäin klo 9.—, 10.—, 11.—, 11.45, 12.30 ja edelleen joka ½ t. klo 6 asti illalla, maksu f 0.50. Kierro satamassa kestää noin 1½ tuntia.

Rotterdamin taidemuseo, *Boymans-Museum*, Schiedamsche Dijk 1 (rait. 1, 2, 5, 7, 8, 11, 12, 12A), sisältää joukon arvokkaita, vanhempaan ja uudempaan maalaustaiteeseen kuuluvia tauluja ja ansaitsee tutustumisen. Historiallinen merenkulkumuseo, *Scheepvaartkundig Museum*, Willemskade 25b (rait. 1, 4), on arvokas kokoelma laivamalleja ja muita merenkulkuun kuuluvia esineitä, liittyen siihen myös kansatieteellinen osasto. Lähellä museota sijaitsee kuninkaallisen soutu- ja purjehdusseuran paviljonki, jonka äärellä olevassa satama-altaassa ankkuroi loistavia huvialuksia ja purjeveineitä. Rotterdamin kaupungintalo, *Raadhuis* (postitalon vieressä, kart. 3, käynti pihalta) tarjoaa tilaisuuden tutustua Hollannin uudempaan rakennustaiteeseen hillityin värein sisustettuine saleineen ja juhlahuoneustoineen.

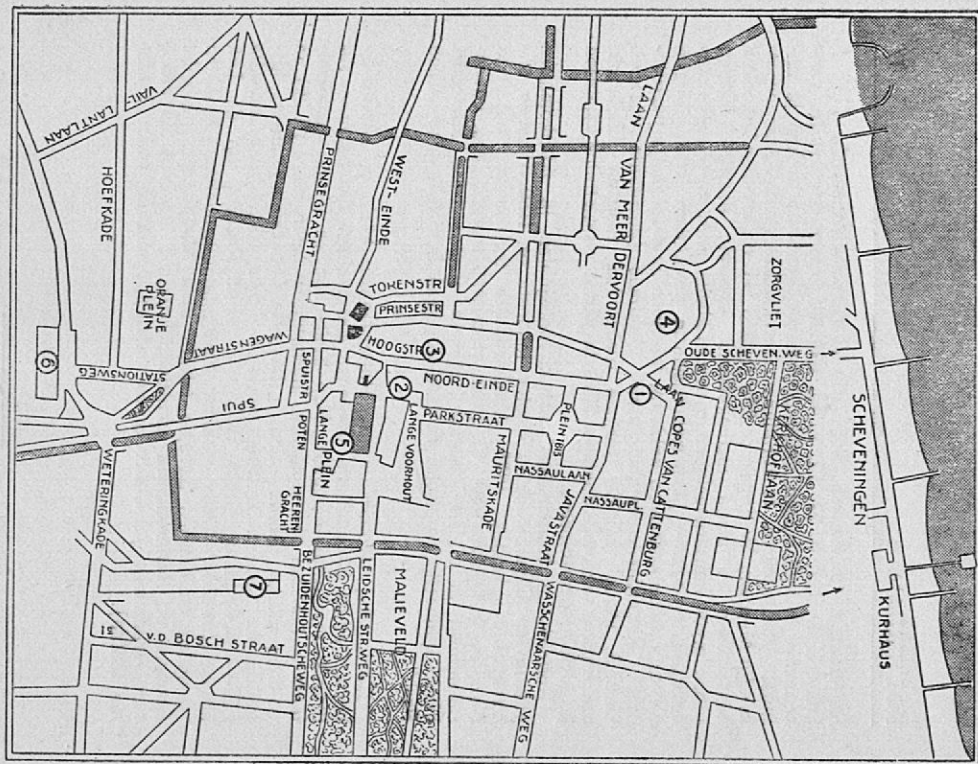
Rotterdamin kaupungin kuusisatavuotisjuhlan ja Alankomaissa pidettävien Olympialaisten kisojen johdosta on Rotterdamissa toimeenpantu kesällä 1928 Alankomaiden teollisuusnäyttely n.k. *Nenijto* (rait. 12A, kart. 4), jossa erikoisesti merenkulkua, laivanrakennusta ja taideteollisuutta koskevat osastot ovat kiintoisia. Näyttelyalueella on useita ravintoloita sekä huvittelupuisto „Luna Park”.

Huimatkoja Rotterdamista. Rotterdamista käsin on sopiva tilaisuus tehdä huimatkoja vesiteitse sisämaahan. *Dordrechtin* välittävät matkustajaliikennettä Fop Smit- nimisen yhtiön matkustajalaivat (kahden tunnin matka, edestakaisen lipun hinta f 1.25) ja voidaan matka ulottaa samoilla laivoille *Loevestein*-nimiseen historialliseen linnaan saakka (edestak. lippu määrättyillä laivoilla f 2.—). *Lek*-jokea pitkin välittävät yhtiön Reederij op de Lek laivat *Utrechtin* lähelle saakka matkustajaliikennettä. Kaikkien ylempänä mainittujen laivojen laiturit ovat Maas-aseman lähellä. Edelleen on Rotterdamista lukuisia päivittäisiä laivavuoroja *Hoek van Hollandin* ja *Oostvoornen* merikypypaikoille (noin 2 tunnin matka).

DEN HAAG.

1. Suomen Lähetystö
2. Rotterdamsche
Bankvereeniging
3. Kuningattaren palatsi
4. Rauhanpalatsi
5. Mauritshuis
6. Station Hollandsche Spoor
7. „ Staatspoor

's-GRAVENHAGE.

Liikenne. Kaupungilla on kaksi rautatieasemaa, nim. n.k. *Hollandsche Spoor* (rait. 2, 4, 8, 9, 10, 12, kart. 6), josta matkustetaan Amsterdamiin ja Rotterdamiin, sekä n.k. *Staatsspoor*, (rait. 1 ja 12, kart. 7), josta Saksiaan (Utrechtin kautta) ja Arnhemiin kulkevat junat lähtevät. Molempien asemien välillä kulkee raitiotielinja 12.

Matka- ja tietotoimistot. *Lindeman & Co.*, Groenmarkt 22 (rait. 3 ja 8), junalippuja ja makuupaikkoja varten, sekä *Alg. Nederlandsche Verkeersvereniging*, Lange Voorhout 102 (rait. 1, 3, 8, 9 kulkevat lähitse), Haagia ja Scheveningeniä koskevia tiedusteluja ja asuntoja varten.

Hotellit. Keskiluokkaisista hotelleista mainittakoon *Hotel Central* kaupungin keskuksessa (huoneita f4—8), *Terminus* Hollandsche Spoor-asemaa vastapäätä (huoneita f3.50—f6.—), vegetaarinen hotelli *Pomona*, Molenstraat 53, lähellä kuningattaren palatsia (rait. 3, huoneita f3—f4.50), ja hotelli *De Zalm*, Molenstraat 49 (huoneita f3—f5).

Ravintolat ja kahvilat. Ravintoloista on ensi sijassa mainittava Alankomaiden ehkä kuuluisin *Restaurant Royal*, Lange Voorhout 44 (lähellä raitiotielinjan 8 pysäkkiä), jossa ruokaileminen edellyttää verrattain paksua kukkaroa. Jonkun verran halvempi, mutta erittäin suositeltava ravintola on *Anjema*, Lange Vijverberg 12 (vastapäätä taidemuseota „Mauritshuis”, Vijverlammikon toisella puolen). Edelleen on mainittava *Central*-hotellin ravintola, joka myös on suosittu tanssipaiikka. (Lounas ja päivällinen hotellin puolella myös kiinteihin hintoihin). Muista ravintoloista on mainittava *Riche*, Buitenhof-Passage, sekä *Heck's Residentie-Lunchroom*, Spui 2 (raitiotielinjat 4, 8, 9). Jälkimäinen on kuitenkin enemmän kansanravintolan luontoinen. Teesalongeista, kahviloista ja sokerileipomoista ovat parhaimmat *Maison Krul*, Noordeinde 44 (lähellä kuningattaren palatsia) sekä *Maison Van Hattum*, Hoogstraat 12, joissa molemmissa on saatavana myös voileipiä. Viimeksimainitussa paikassa tarjotaan päivällinen kiinteään hintaan (f1.75).

Pääpostikonttori: Kerkplein (lähellä Groote Kerk iä, „Suurta Kirkkoa”).

Sähkösanomatoimisto: Prinsstraat (lähellä postitoimistoa).

Suomen Lähetystö: Laan Copes van Cattenburg 9, puh. 13909 (avoinna 10—1 ja 3—5 lauvant. vain aamupäiv. kart. 1).

Pankit: Rotterdamsche Bankvereniging, Kneuterdijk 12 (rait. 8 ja 9, kartan numero 2).

Kylvyt: 's-Gravenhaagsche Zwem- en Badenrichting: Mauritskade 4 (raitiotielinjat 5 ja 8); uima-allas ja roomalaisia kylpyjä. *De Regentes:* Weimarstraat 63 (rait. 5).

Tavarataloista: on huomattavin *N.V. Mag. De Bijenkorf:* Wagenstraat (rait. 4, 6, 8, 9, 11, 7).

Nähtävyydet. Haag (hollanniksi Den Haag eli 's-Gravenhage) on Alankomaiden hallituskapunki, jossa ministeriöt sijaitsevat, ja jossa myös eduskunta kokoontuu. Kaupungin keskuksena voidaan pitää *Plein*-ministä toria (rait. 1, 3, 4). Pleinin läntisessä nurkkauksessa, vastapäätä Vijver-lammikkoa sijaitsee kuuluisa *Mauritshuis*-niminen taidekokoelma kart. 5, avoinna 10—5, sunn. ja juhlap. klo 1—5). Kokoelman suurinman aartein muodostavat Frans Halsin ja Rembrandtin maalaukset. Mauritshuisin ohi saavutaan holvikaarisen portin alitse n.k. *Binnenhofiin*, jota ympäröivissä rakennuksissa on m.m. Alankomaiden sisäasiainministeriö ja eduskunta. Keskellä rakennusryhmää sijaitsee n.k. *Ridderzaal*, sali, joka on luovutettu monien kansainvälisten kongressien istunto-paikaksi, ja jossa eduskunnan avajaiset toimitetaan. Ritarisalin pääsisäänkäytävän vasemmalla puolen olevassa rakennuksessa istuu Eduskunnan toinen kamari, kun taas siitä oikealla olevassa rakennuksessa ensimmäinen kamari pitää istuntojaan. Rakennus on yleisön nähtävänä maan., keskiv. ja torst. sekä toisen kamarin istuntorakennus maan. ja torst. 11—1. (Varottava palvelustaan tarjoavia tungettelevia oppaita.) Ensimmäisen ja toisen kamarin rakennusten välisen holvikäytävän kautta saavutaan *Buitenhof*-nimiselle torille, jonka lammikon puoleisella kulmalla on n.k. *Gevangenpoort*, aikaisemmin vankila, mutta sisältää nykyään kiintoisan kokoelman piirakkeja ja muita kidutusvehkeitä (avoinna 10—5, sisäänkäytävässä soitettava kelloa). *Gevangenpoortin* takana on *Plaats*-niminen tori, josta saavutaan Noordeinde-nimiselle vilkkaalle liikekadulle.

Noin 5 min. kävelymatkan päässä sijaitsee kadun vasemmalla puolen *Kuningattaren palatsi* (kart. 3), valkoinen, kaksikerroksinen

rakennus. Muista Haagin nähtävyyksistä ansaitsee maininnan *Rauhan palatsi* (Vredespaleis), joka on avoinna maan. ja perj. 2—4 sekä sitäpaitsi joka kuukauden 1:senä ja 3:ntena sunnuntaina ja 2:senä sekä 4:ntenä lauantaina 2—4 (rait. 1, 2, 8, kart. 4). Lähellä palatsia sijaitsee n.k. *Museum Mesdag*, Laan van Meerdervoort 7 d., jossa uudempi maalaustaide on hyvin edustettuna (avoinna arkip. 10—5, sunnunt. ja juhlap. 1—5).

Välittömässä yhteydessä Haagin kanssa on Pohjameren rannalla sijaitseva *Scheveningenin* kylpypaikka (rait 8 ja 9, pääte piste *Kurhausin* edustalla). Merenrantaa pitkin kulkeva noin 3 km. pitkä rantabulevardi muodostaa mieluisan virkistyspaikan. Merelle johtavasta kävelysillasta oikealla on käynti merikylpyihin. Kurhausin salissa usein iltaisin toimeenpantavat konsertit ovat myös kuulemisen arvoiset (kapellimest. *Schneevoigt*). Scheveningenissä on suuri joukko kahviloita ja ravintoloita, mutta ovat niiden hinnat jonkun verran korkeammat kuin Haagissa olevien.

ARNHEM.

Liikenne. Poikkeaminen Arnheimiin voi parhaiten tapahtua joko matkalla rautateitse Saksan kautta Alankomaihin tai myös paluumatkalla joko vesiteitse Rotterdamista (maanantaisin, torstaisin ja lauantaisin klo 6 aamulla, f 2½). *Nederlandsche Stoomboot-Reederij*-nimisen yhtiön Kölniin matkustajaliikennettä välittävillä laivoilla, tai myös paluumatkalla rautateitse (pikajunalla Amsterdamista, Haagista tai Rotterdamista on Arnheimiin noin 2 tunnin matka).

Laivojen pysähdyspaikan ohi pitkin joen rantaa kulkeva raitiotie muodostaa halvinman kulkuyhteyden rautatieaseman kanssa, jossa Vlissingenistä iltaisin ja sinne aamuisin Berlinistä ja Hampurista tulevat kaukojunat pysähtyvät.

Matka- ja tietotoimistot: *Reisbureau Lindeman*, Bakkerstraat 7 (rautatielippuja, makuupaikkoja ja hotellihuoneita eri paikkakunnilla), ja „*Verkeershuis*”, Stationsplein 13 (aseman vieressä), maksuton tiedonantopaikka Arnheimin ja sen ympäristön nähtävyyksistä, hotelleja ja täysihoidoloita varten.

Hotellit. Kenellä ei ole aikaa yöpyä Arnheimin ympäristön tarjoamalla kauniilla huvila-alueella (esim. De Steeg, Ellekom, Dieren), jolla on aina saatavissa ensiluokkaisia hotellihuoneita (tilattavissa yllämainitun *Verkeershuisin* välityksellä), on turvaututtava kaupungin alueella oleviin majapaikkoihin. Niistä on mainittava ensi sijassa *Grand Hotel des Pays-Bas*, Markt 9 (lähellä matkustajalaivojen pysähdyspaikkaa) sekä *Hotel du Soleil*, Oude Kraan 83, „*Sataman*” (Haven) ja rautatieaseman lähellä. Halvempi, mutta täysin tyydyttävä on myös asematorin lähellä oleva *H. De Constabel*, Pauwstraat 9.

Ravintolat ja kahvilat. Paitsi yllämainituissa hotelleissa olevia, ansaitsevat seuraavat mainitsemisen: *Café Riche*, Nieuwe Plein 50, *Musis Sacrum*, Velperplein. Sitäpaitsi on intialaisen näyttelyn yhteydessä sekä eurooppalainen että intialainen ravintola.

Postikonttori: Jansplein. **Sähkösanomakonttori:** Velperplein.

Nähtävyydet: Kaupunki sinänsä ei tarjoa mitään, joka asettaisi sen edelle muita keskikokoisia Alankomaiden kaupunkeja. Sen kauniit ympäristöt ovat tehneet siitä kuitenkin vilkkaan huvila-asutusten keskuksen. Rakennuksista ovat huomattavinmat keskiaikainen, nykyisin protestanttinen *Groote Kerk*, Markt, sekä kirkon kuoria vastapäätä oleva kaupungintalo, *Stadhuis*.

Edelleen kuuluu Arnheimin nähtävyyksiin Alankomaiden ulkoilmamuseo *Openluchtmuseum* (avoinna päivittäin 10—5, valokuvaa-minen kielletty), joka sijaitsee kaupungin ulkopuolella, ja jonne mukavin kulkuyhteys on raitiotielinjalla 5 aseman edustalta.

Kesän 1928 suurimpana vetovoimana Arnheimissa kävijöille on n.k. „*Indische Tentoonstelling*”, Alankomaiden siirtomaanäyttely. Näyttelyn aukioloaika on 11/6—28/7. Kulkuyhteyttä asemalta ja sen lähellä olevalta Willemspleiniltä välittävät kunnalliset autobussit (gemeentelijke autobussen) ja raitiotiet (Izäk Evertslaanille, josta on noin 5 min. kävelymatka). Raitiolinjalla 2 on näyttelys-
säkävijöille varattu erikoisia vaunuja. Näyttelyn päivittäinen aukioloaika on 1/2 10—1/2 6, ollen pääsymaksu aikuisilta f 1.— (päivälippu).

Huvimatkat. Arnhem tarjoaa erinomaisen tilaisuuden lyhemmille huvimatkoille ympäristöön. Suositeltava on matka kapearaiteisella *Geldersche Tram*-nimisellä radalla (asema Arnheimissa Velperplein, raitiolinja no. 1 asemalta) *Velpiin*, *Rhedeniin*, *De Steegiin* ja *Ellekomiin* korkeata kehitystä ja varallisuutta todistavien huvilayhdyskuntien kautta. (Paluumatkan tapahtuessa samana päivänä saadaan n.s. Retourkaart alennettuun hintaan). De Steegin lähellä on kauneudestaan kuuluisa puistokuja *Middachterallee*, joka johtaa *Middachtenin* linnaan (vuodelta 1697). Linnan muurien ympäröimät vanhaan hollantilaiseen malliin laaditut kukkaistutukset ovat tavallisesti arkipäivisin 1—4 yleisön nähtävinä (vartijalle juomaraaha). De Steegissä on lähellä kapearaiteisen radan pysäkkiä hyvästä ruoastaan tunnettu hotelli *Het Wapen van Athlone*.

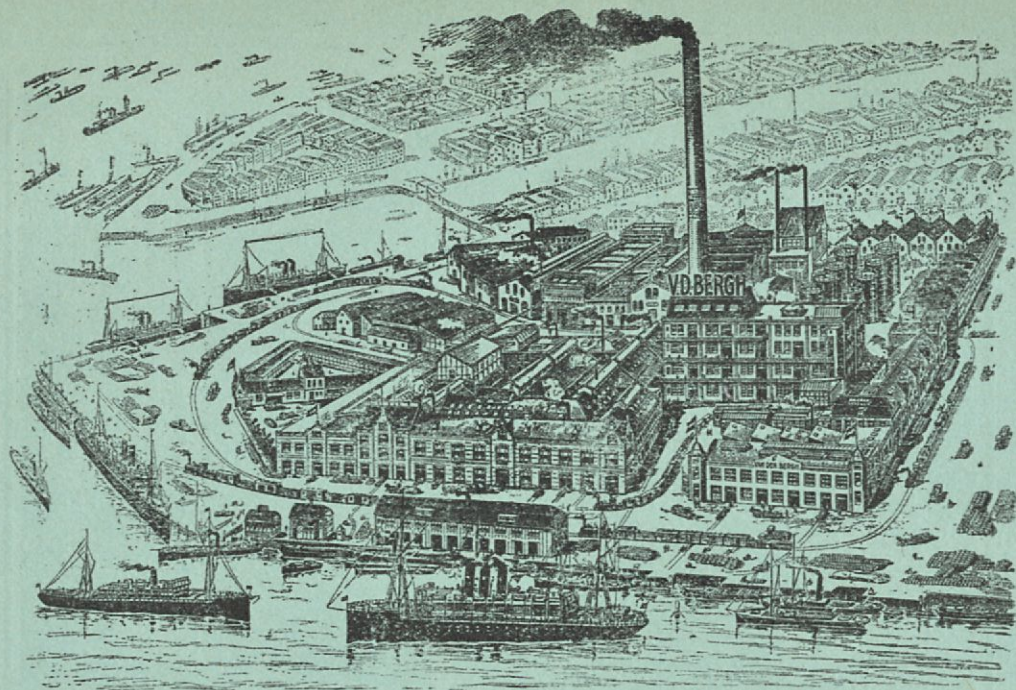
Arnheimin lähellä (autolla noin 1/2 t. matka) on Reinin varrella keskiaikainen, mutta vuosina 1910—15 korjattu *Doorwerth*-niminen vallihautojen ja muurien ympäröimä linna, jossa on Alankomaiden tykistömuseo ja *Gelderland*-nimisen maakunnan museo.

ILMAINEN KAPPALE
JAKAJA:
Suomen Pääkonsulinvirasto
Rotterdamissa.

Korjauksia ja täydennyksiä:

- siv. 11.** N.k. „Huisvestingsbureau” eli asuntotoimisto sijaitsee keskusasemalla (Centraal-Station) eikä Reguliersgracht 109. Se hankkii, paitsi asuntoja, myös autotalleja ja järjestää tilauksesta erikoisia raitiovaunuja, autobusseja ja seuramatkoja sekä Amsterdamissa että muualla Hollannissa.
- siv. 12.** Suomen Konsulinviraston osoite on kisojen aikana Raadhuisstraat 2—4.
- siv. 13.** Höyrylaiva Oihonnan puhelinnumerot ovat: 51974 ja 52675. Laiva on Marine Dok'issa ja välittävät sen lähistölle liikennettä raitiolinjat 13, 18 ja 19.
- siv. 15.** Delftsche Poort -asemalta lähtevät Hoek van Hollannista (Englannista) tulevat aamupikajunat Saksaan. Samalle asemalle saapuvat myös Saksasta saapuvat iltapikajunat (Hoek van Hollantiin).
- siv. 23.** „Indische Tentoonstelling'in” aukioloaika on jatkettu elokuun 5 päivään 1928 saakka.
-

**O. Y. VAN DEN BERGH' IN TEHTAAT ROTTERDAMISSA
VALMISTAVAT ENSILUOKKAISTA MARGARIINIA**

**ROTTERDAMSCHE
BANKVEREENIGING**
ROTTERDAM - AMSTERDAM - HAAG

Pääoma: . . . fl. 50.000.000

Vararahastot: fl. 20.000.000

**MATKAKREDITIIVEJÄ
ULKOMAAN RAHAA
SÄILYTYSLOKEROITA
KUUKAUSIKSI
MATKATAVARAVA-
KUUTUKSIA**

— HUOLEHTII —
**ERIKOISESTI ARVOESINEITÄ SISÄLTÄVIEN
MATKATAVAROIDEN SÄILYTYKSESTÄ
SUORITTA A KAIKKIA PANKKITEHTÄVIÄ**